

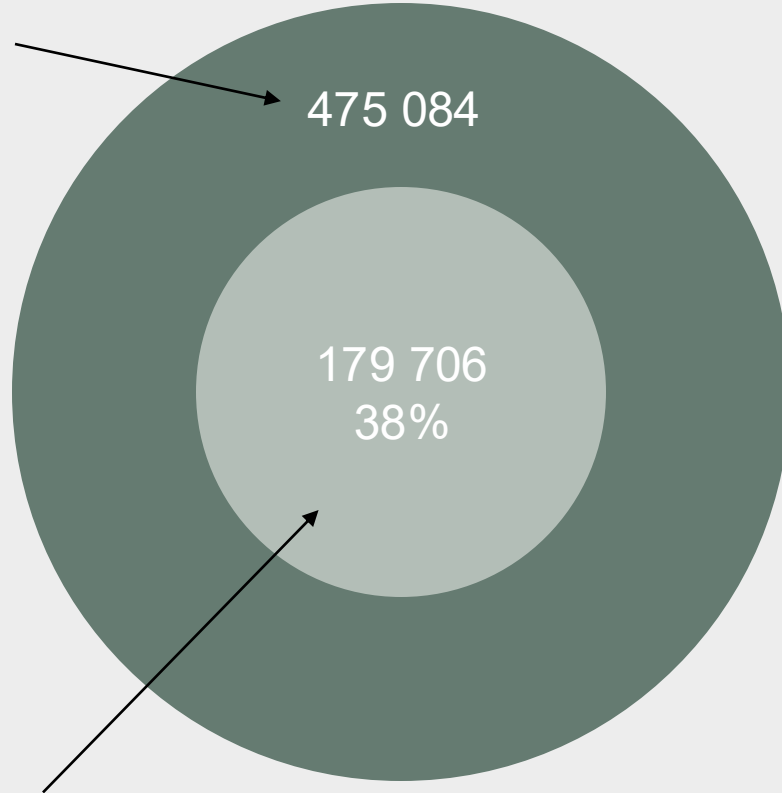
Väntetider längre än vårdgarantin inom den planerade specialistvården, september 2025

Privata vårdgivare kan och vill vara regionens partners i arbetet för att ge patienter den vård de behöver och har rätt till.

Vårdköer i den planerade specialistvården, september 2025

Första möte med specialist

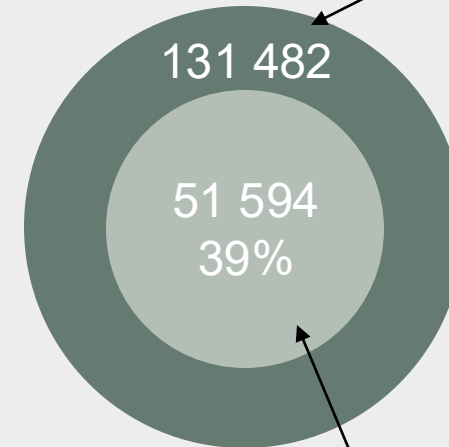
Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Operation/åtgärd

Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Innehållsförteckning

1. Månadens specialstudie: Läget i specialistvården inom urologi i 15* svenska regioner i september
2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en operation/åtgärd inom olika specialiteter inom den planerade specialistvården
4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region
5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
6. Vårdföretagarnas förslag
7. Vårdgaranti och väntetidsstatistik, korta beskrivningar
8. Den lagstadgade vårdgarantin

1. Läget i specialistvården inom urologi i 15* svenska regioner i september

- I landet (15 regioner) hade 3 200 patienter i september 2025 väntat längre än vårdgarantin på en första kontakt med en specialist inom urologi, vilket motsvarade 24 procent av samtliga som väntande i kön. 84 procent av de som väntat längre än vårdgarantin är män.
- Både antalet och andelen har sjunkit något jämfört med september 2024.
- 2 300 patienter hade i september 2025 väntat längre än vårdgarantin på en operation/åtgärd inom urologi, vilket motsvarande 35 procent av samtliga som väntande i kön. 88 procent av de som väntat längre än vårdgarantin är män.
- Antalet är oförändrat jämfört mot september 2024 medan andelen sjunkit något.
- Största var andelen som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist inom urologi i Region Blekinge med 47 procent följt av Region Östergötland med 42 procent. I 8 av 15 regioner hade andelen i september som väntat längre än vårdgarantin ökat jämfört med september 2024. Största ökning av andelen hade Region Gotland haft där den ökat med 20,2 procentenheter.
- Största var andelen av patienterna som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd inom urologi Region Östergötland med 57 procent följt av Region Västmanland med 53 procent. I 6 av 15 regioner hade andelen i september som väntat längre än vårdgarantin på en operation/åtgärd inom urologi ökat jämfört med september 2024. Största ökning av andelen hade Region Jämtland Härjedalen haft med 17,2 procentenheter.
- I 3 av 15 regioner hade andelen som väntat längre än vårdgarantin på urologi ökat i september 2025 jämfört med i september 2024 både för första kontakt med en specialist och för operation/åtgärd.

Antal och andel av patienterna som i september väntat längre än vårdgarantin inom Urologi i 15* regioner

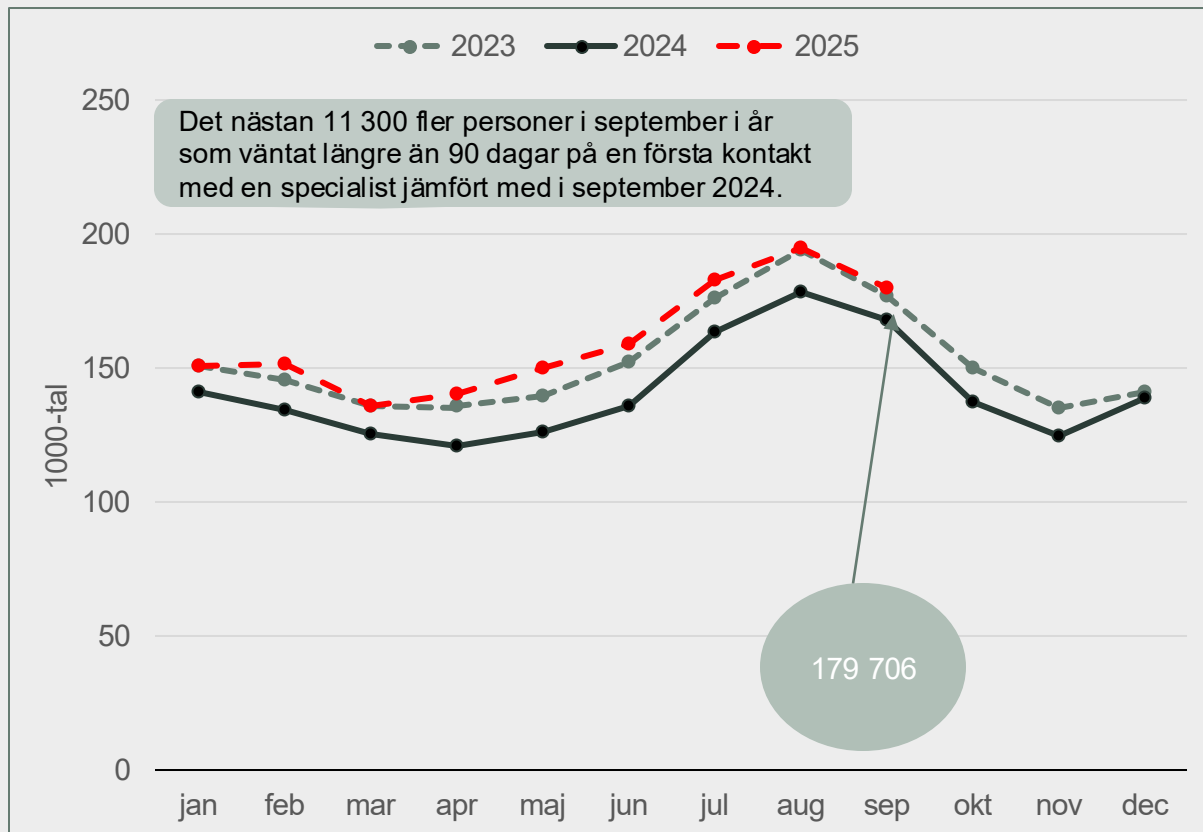
	Urologi									
	Första kontakt med specialist					Operation/åtgärd				
	Antal		Andel (%)		Förändring %-enheter	Antal		Andel (%)		Förändring %-enheter
	2024	2025	2024	2025		2024	2025	2024	2025	
Blekinge	345	198	59	47	-12,1	45	16	50	20	-30,5
Dalarna	53	133	15	30	14,5	110	24	65	32	-32,3
Gotland	12	59	14	34	20,2	22	6	32	18	-14,2
Jämtland Härjedalen	134	13	47	9	-37,6	9	24	26	44	17,2
Jönköpings län	50	73	14	17	3,1	28	30	20	22	2,3
Kalmar	30	48	7	11	4,3	63	43	31	27	-4,0
Kronoberg	113	50	37	22	-15,0	52	40	30	22	-8,0
Skåne	592	292	26	15	-11,3	390	485	35	39	3,6
Stockholm	319	691	14	21	7,5	297	313	23	26	3,8
Sörmland	108	52	26	37	10,9	79	39	39	23	-16,6
Uppsala	335	325	34	34	-0,3	247	179	52	42	-10,4
Värmland	17	38	9	13	4,2	135	259	41	53	12,4
Västmanland	34	211	6	26	19,9	320	206	56	53	-3,0
Östergötland	438	343	49	42	-6,4	246	331	51	57	5,6
Västra Götaland	1 086	717	28	23	-5,2	316	281	29	23	-6,4
15 regioner	3 666	3 243	26	24	-2,6	2 359	2 276	37	35	-1,4

* Uppgifter för Region Örebro, Region Norrbotten, Region Gävleborg, Region Halland, Region Västernorrland och Region Västerbotten är osäkra till följd av nytt journalsystem varför dessa regioner inte redovisas.

2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

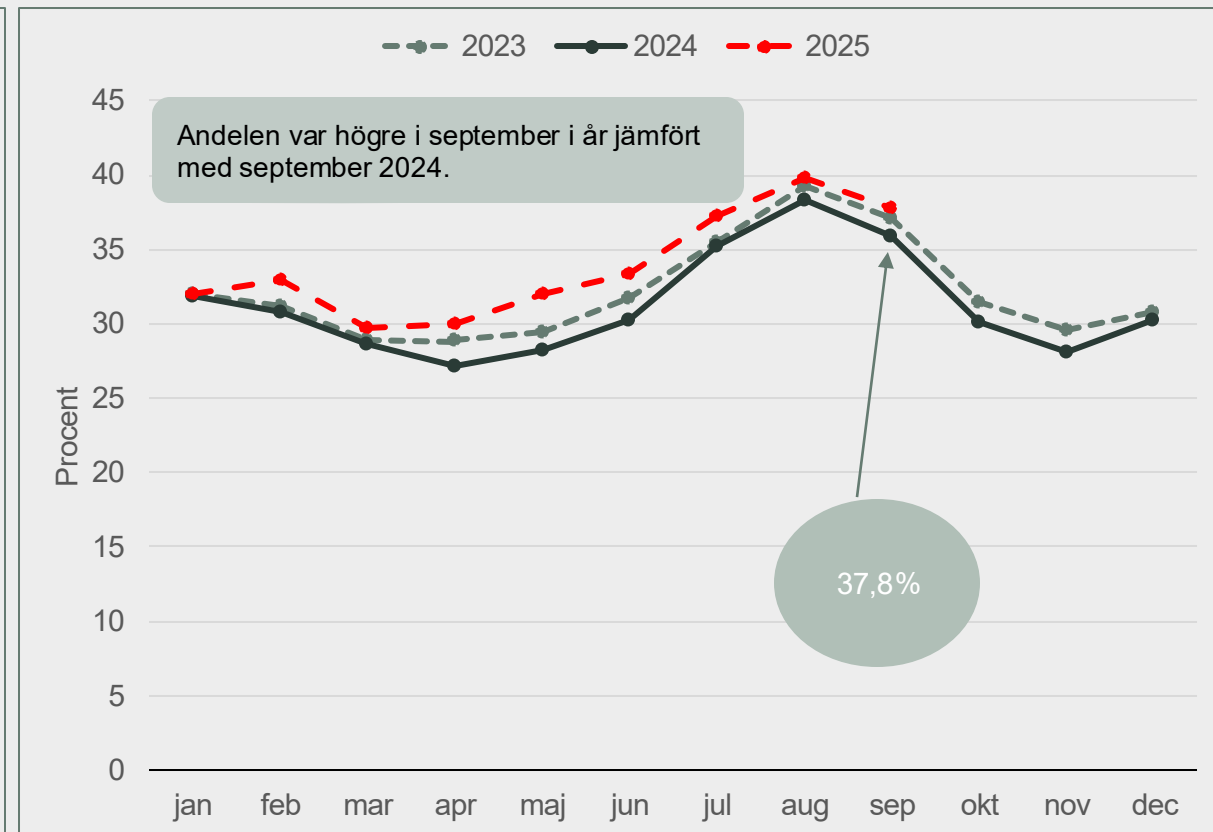
Väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

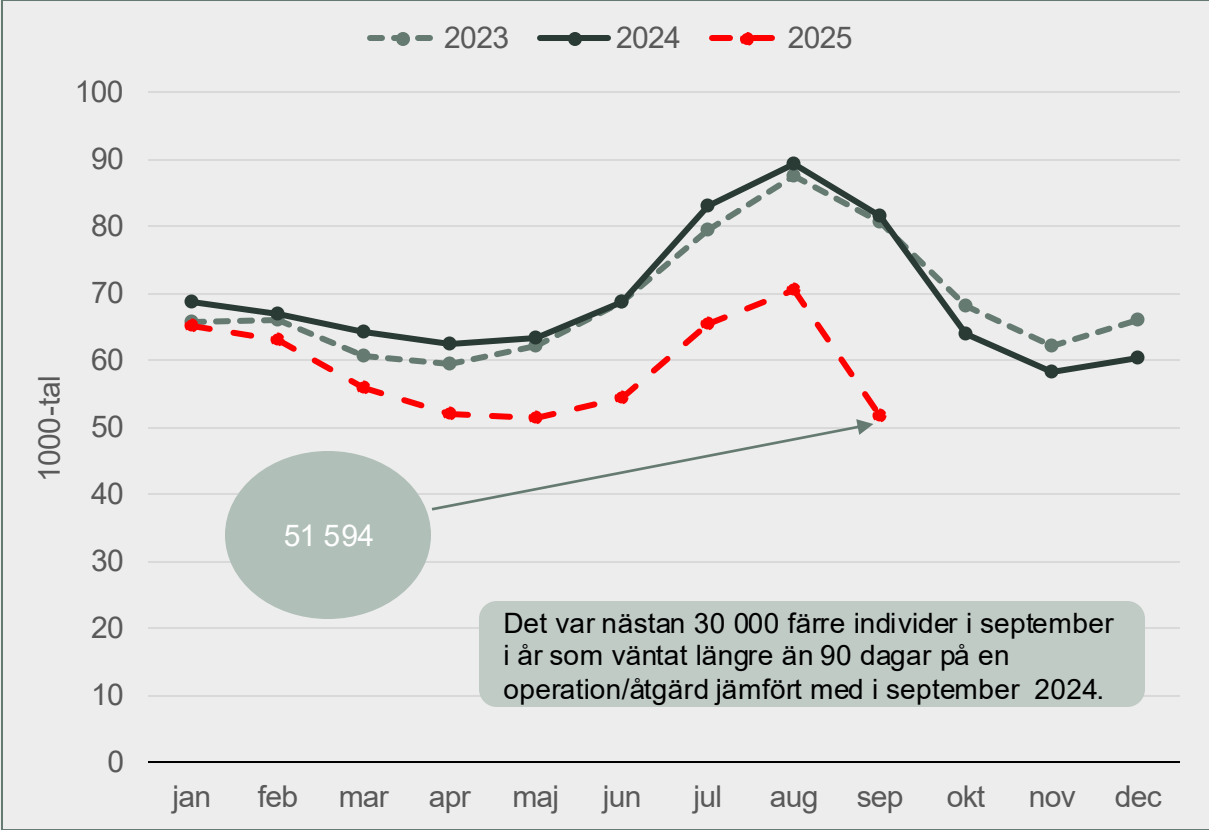
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

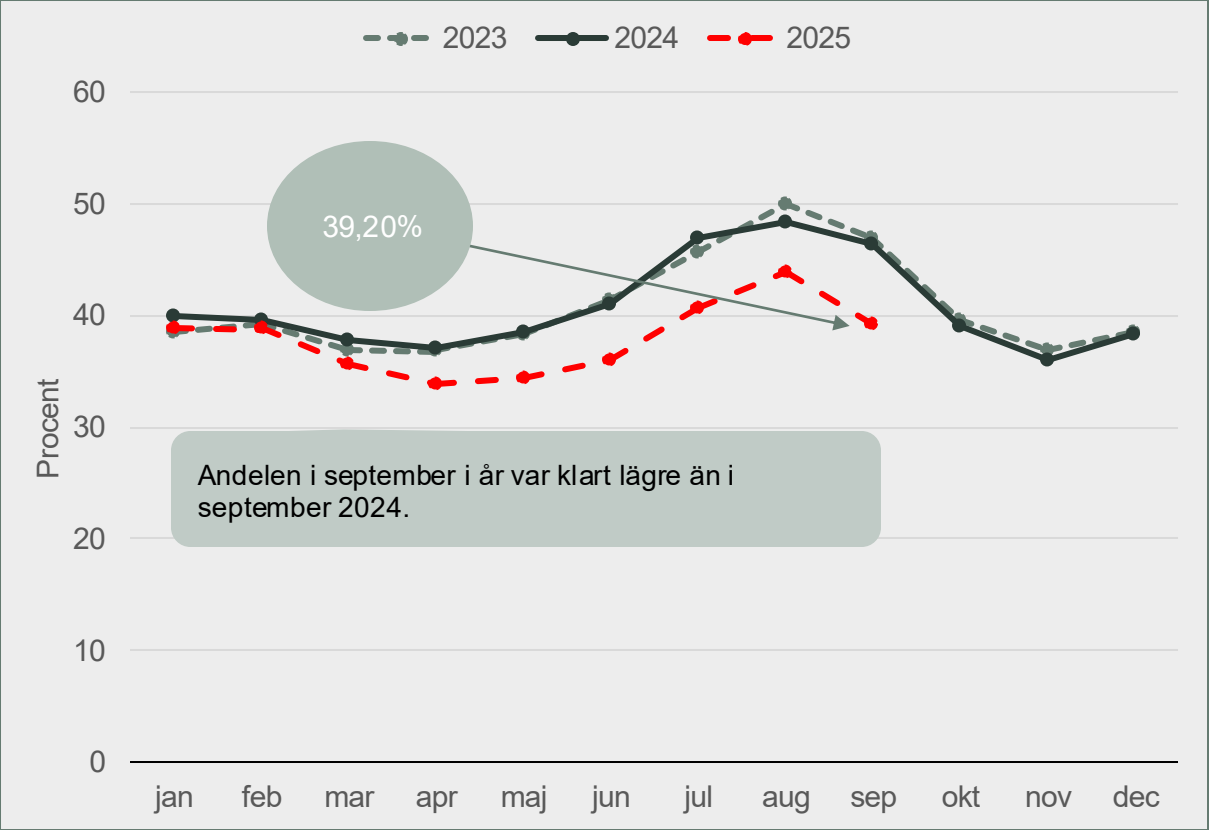
Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en första kontakt med en specialist.

Väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd

Antal som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd

Diagrammet visar antalet personer varje månad som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd.

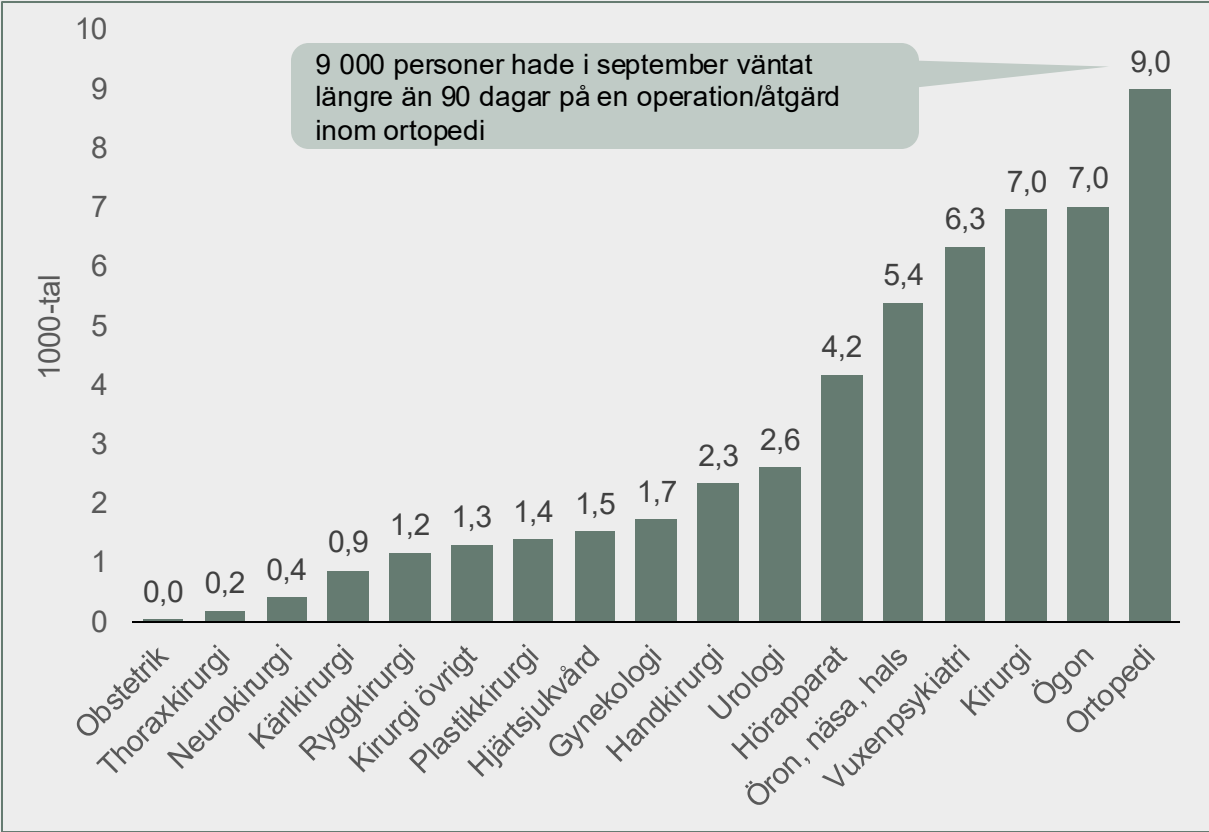
Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en operation/åtgärd .

*Antal och andels siffrorna i oktober, november, december 2024 och januari, februari, mars, april, maj, juni, juli, augusti, september 2025 är uppskattade med hänsyn tagen till att uppgifter är osäkra för Region Örebro, Region Norrbotten, Region Gävleborg, Region Halland, Region Västernorrland och RegionVästerbotten för samtliga eller några av dessa månader. Orsaken är nytt journalsystem. Mot den bakgrunden måste uppgifterna tolkas försiktigt.

3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en operation/åtgärd inom olika specialiteter

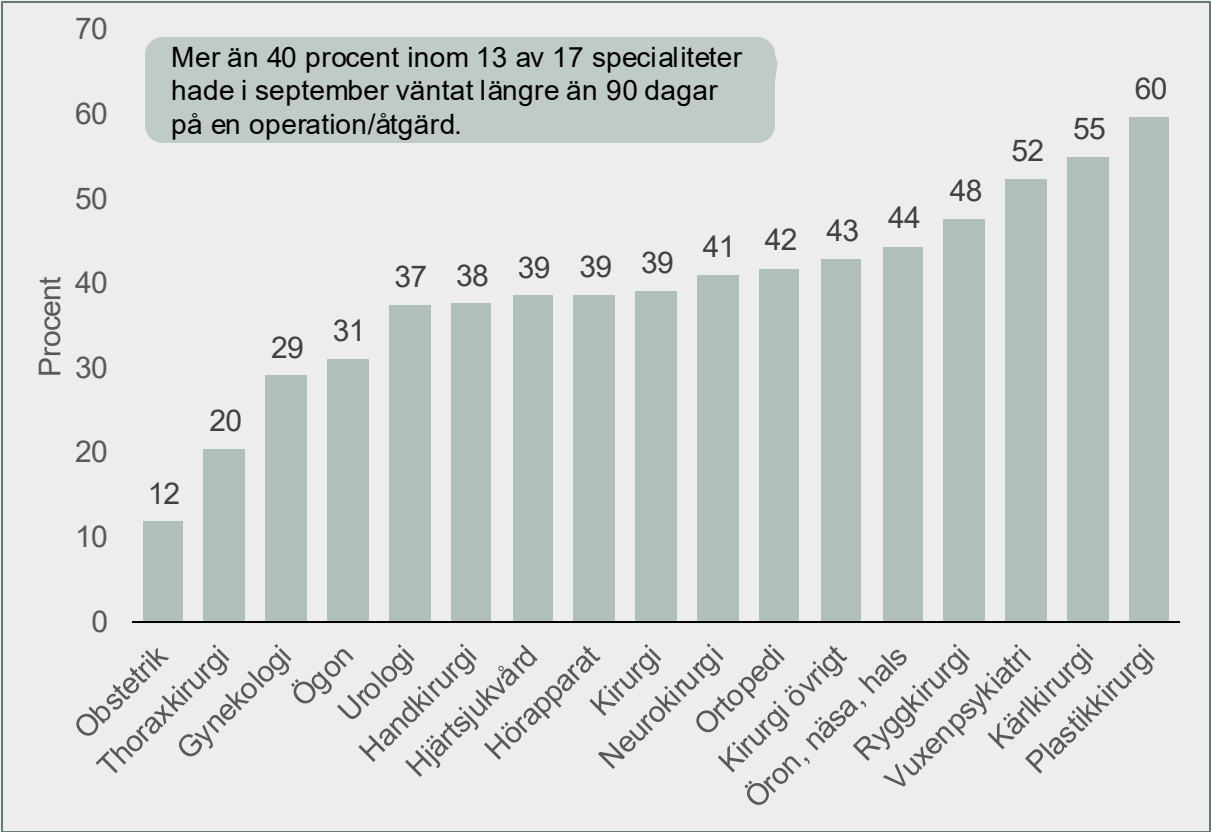
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd fördelat på specialitet, september 2025*

Antal som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd fördelat på specialitet

Diagrammet visar antalet personer som i september 2025 hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd inom en viss specialitet.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd fördelat på specialitet

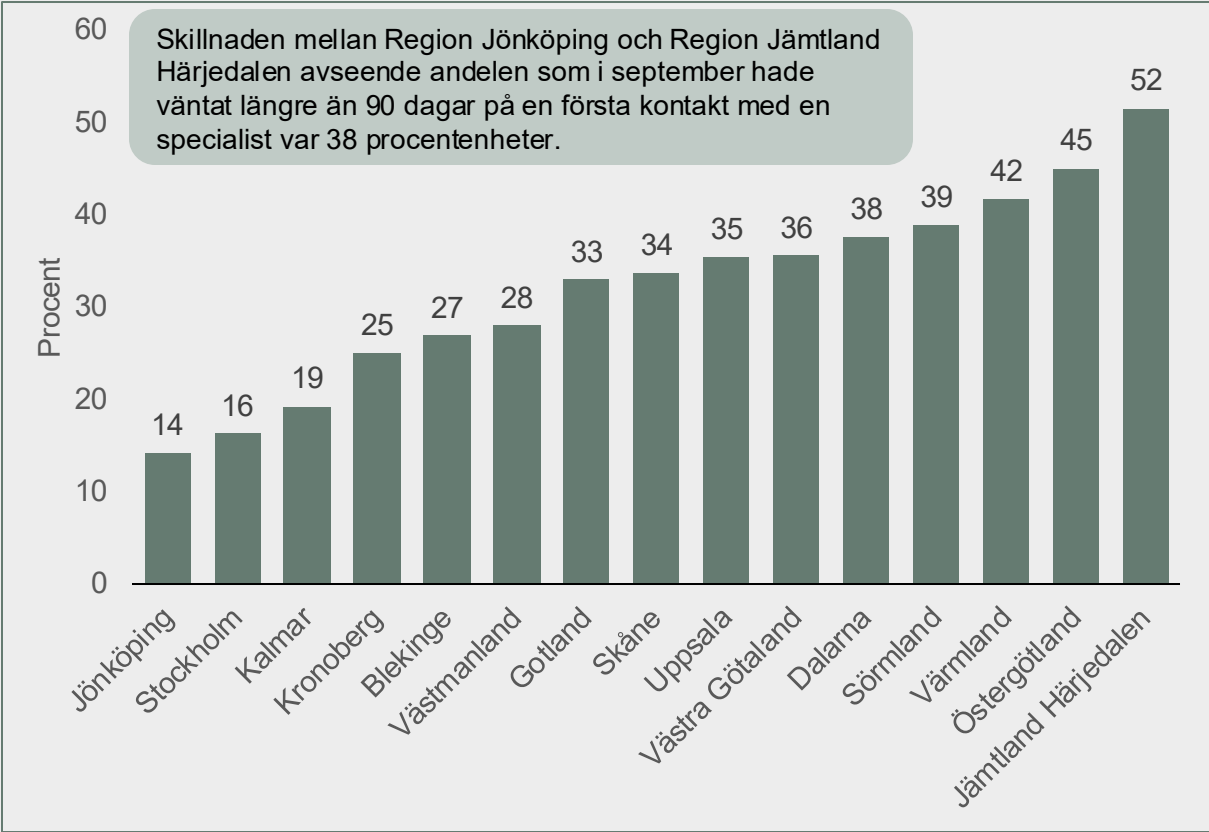
Diagrammet visar antalet personer som i september 2025 hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd inom en viss specialitet som andel av det totala antalet personer i september som väntat på en operation/åtgärd inom den specialiteten.

* Pga. osäkra uppgifter för Region Örebro, Region Norrbotten, Region Gävleborg, Region Halland, Region Västernorrland och Region Västerbotten för åtgärd/operation i september 2025 ska uppgifterna tolkas försiktigt. Orsaken är nya journalsystem i dessa regioner.

4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region

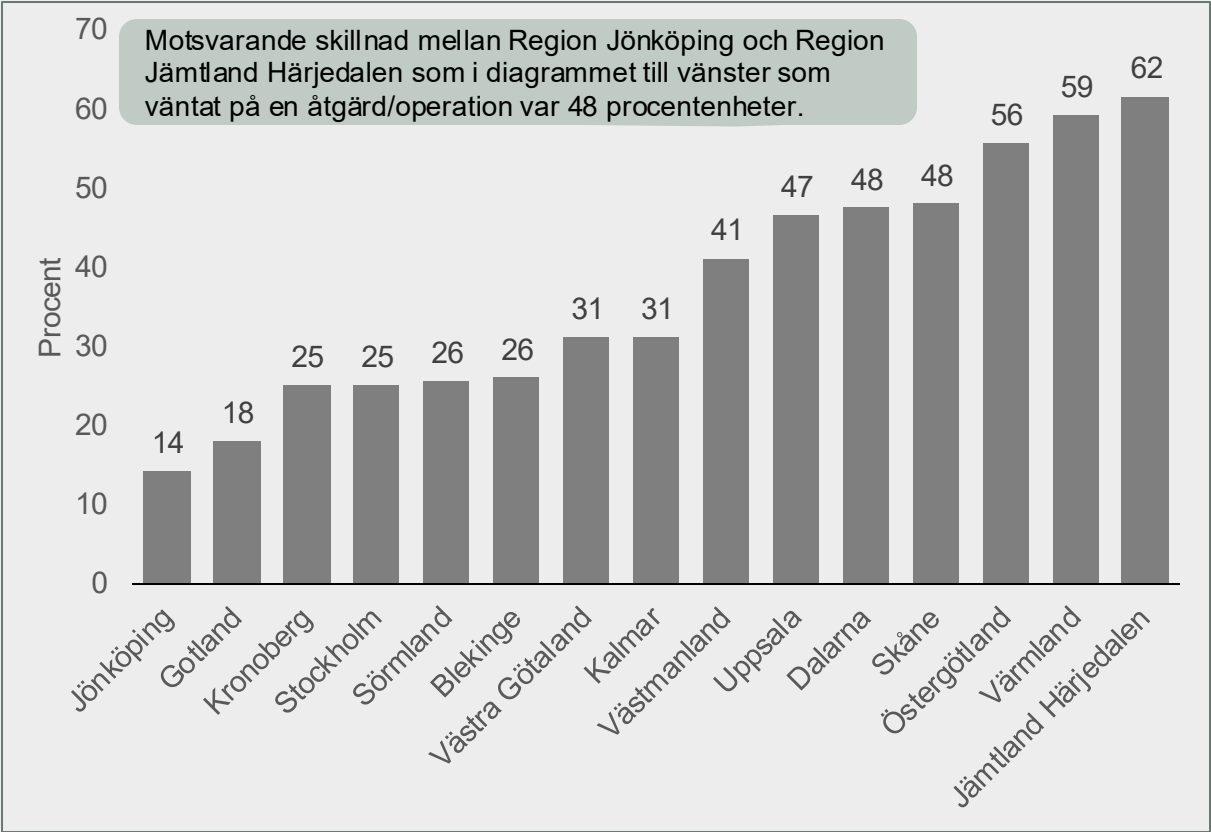
Andel per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en operation/åtgärd, september 2025*

Andel som väntat 90 dagar eller längre på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer per region som september 2025 hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer per region som i september väntat på en första kontakt med en specialist.

Andel som väntat 90 dagar eller längre på en operation/åtgärd

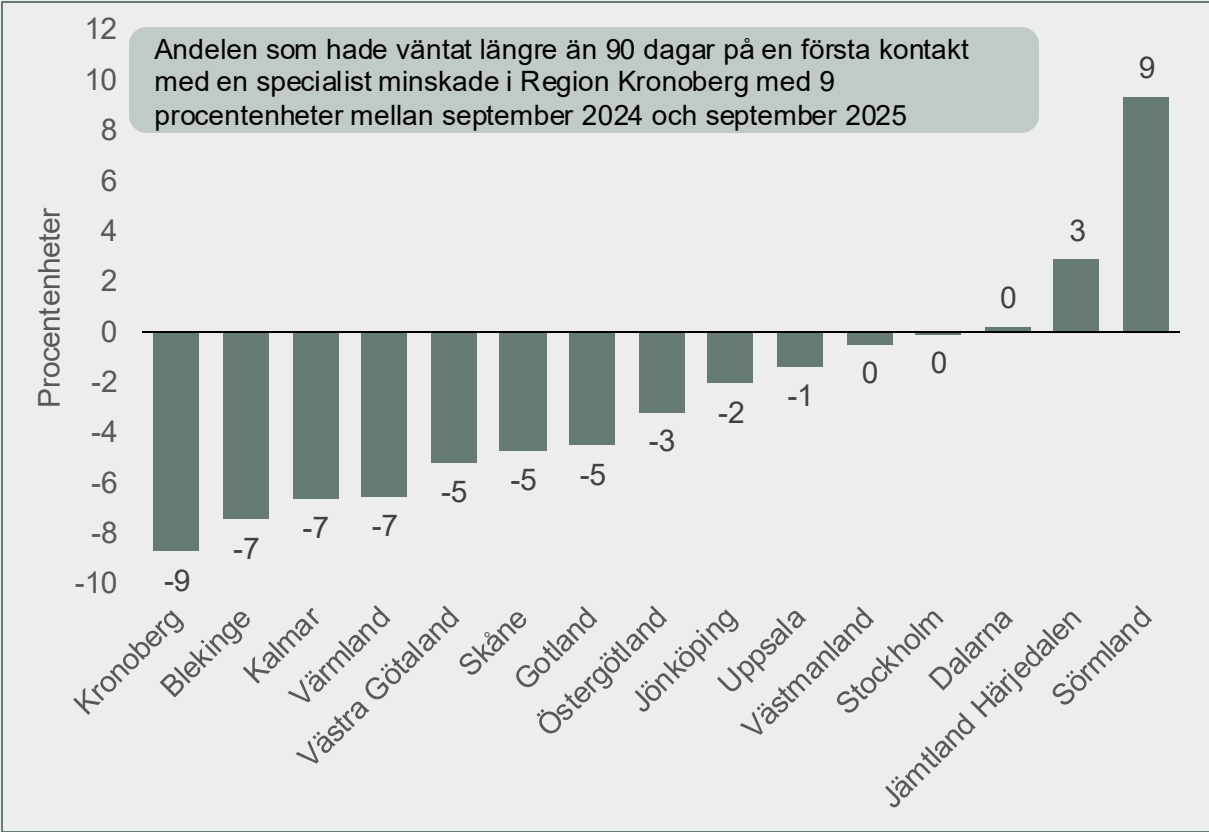

Diagrammet visar antalet personer per region som i september 2025 hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd som andel av det totala antalet personer per region som i september väntat på en operation/åtgärd.

* Uppgifter för Region Örebro, Region Norrbotten, Region Gävleborg, Region Halland, Region Västernorrland och Region Västerbotten är osäkra till följd av nytt journalsystem varför dessa regioner inte redovisas.

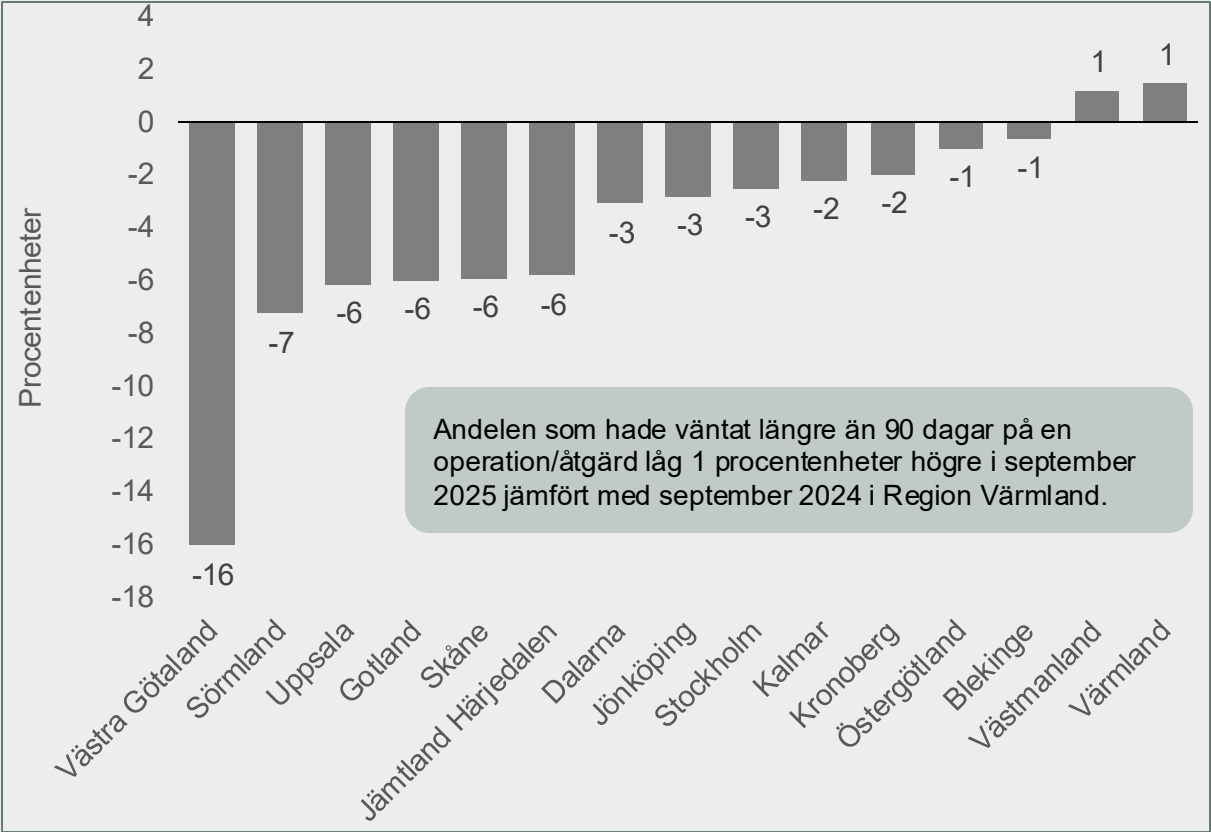
Förändring av andelen per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en operation/åtgärd, sep 2024 - sep 2025*

Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist mellan september 2025 och september 2024 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd

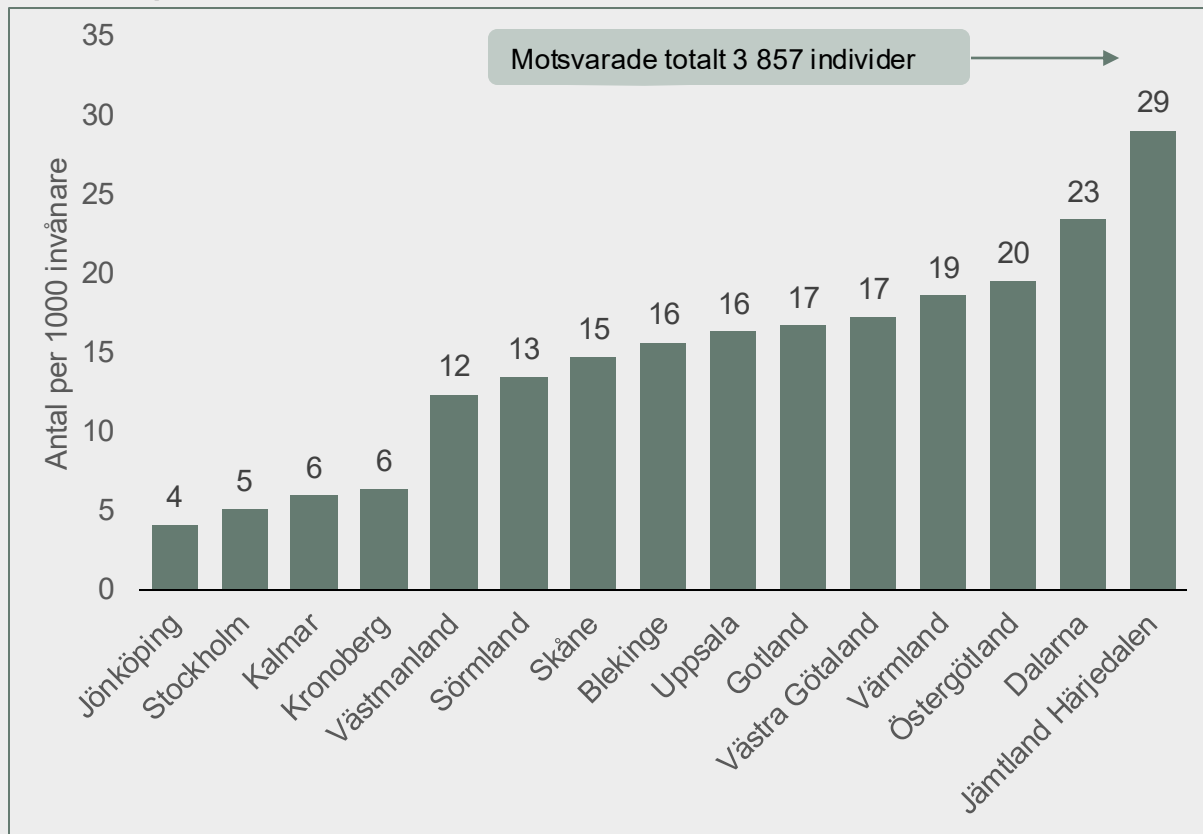

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd mellan september 2025 och september 2024 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

* Uppgifter för Region Örebro, Region Norrbotten, Region Gävleborg, Region Halland, Region Västernorrland och Region Västerbotten är osäkra till följd av nytt journalsystem varför dessa regioner inte redovisas.

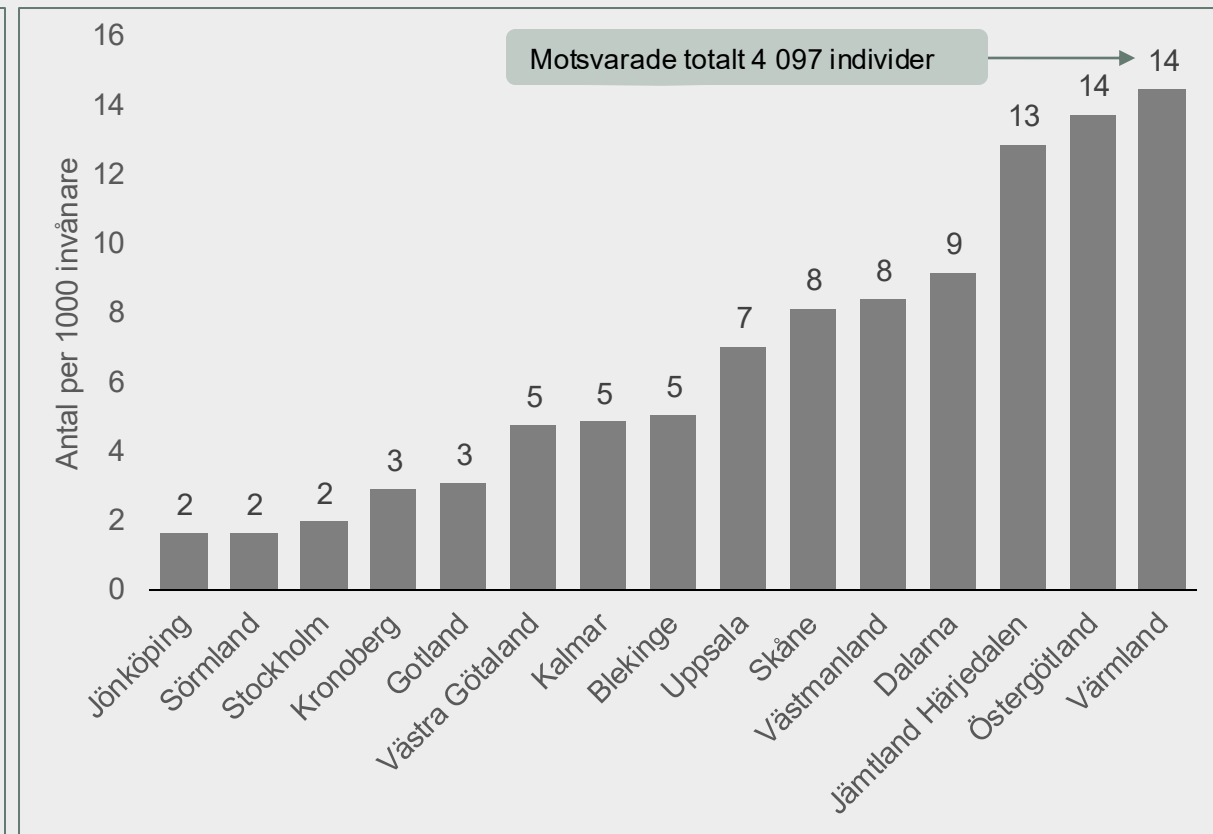
Antal per 1 000 invånare och region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en operation/åtgärd i september 2025

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under september 2025 väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under september 2025 väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd.

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en operation/åtgärd per region* i september 2025

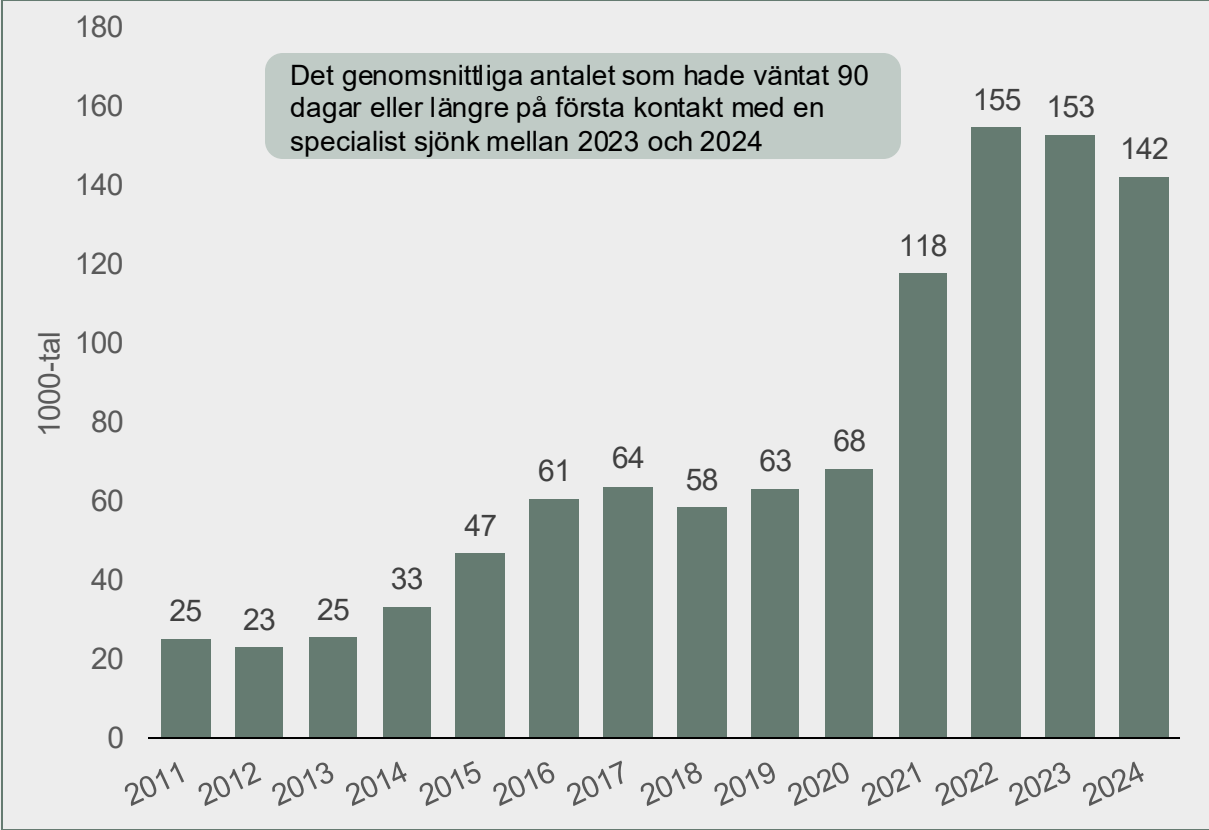
	Befolkning	Första kontakt med en specialist	Operation/åtgärd	Första kontakt med en specialist	Operation/åtgärd
	Antal	Antal	Antal	Antal per 1000 invånare	Antal per 1000 invånare
Alla regioner	10 587 710	179 706	51 594	17,0	4,9
Blekinge	157 223	2 461	794	15,7	5,1
Dalarna	286 546	6 698	2 627	23,4	9,2
Gotland	60 971	1 018	188	16,7	3,1
Jämtland Härjedalen	132 839	3 857	1 711	29,0	12,9
Jönköping	370 009	1 507	603	4,1	1,6
Kalmar	246 352	1 461	1 198	5,9	4,9
Kronoberg	203 351	1 298	595	6,4	2,9
Skåne	1 428 626	20 998	11 625	14,7	8,1
Stockholm	2 473 307	12 621	4 840	5,1	2,0
Sörmland	301 542	4 065	496	13,5	1,6
Uppsala	407 912	6 645	2 869	16,3	7,0
Värmland	283 384	5 263	4 097	18,6	14,5
Västmanland	281 158	3 472	2 366	12,3	8,4
Östergötland	472 446	9 228	6 488	19,5	13,7
Västra Götaland	1 772 821	30 600	8 464	17,3	4,8

* Uppgifter för Region Örebro, Region Norrbotten, Region Gävleborg, Region Halland, Region Västernorrland och Region Västerbotten är osäkra till följd av nytt journalsystem varför dessa regioner inte redovisas.

5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist perioden 2011-2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

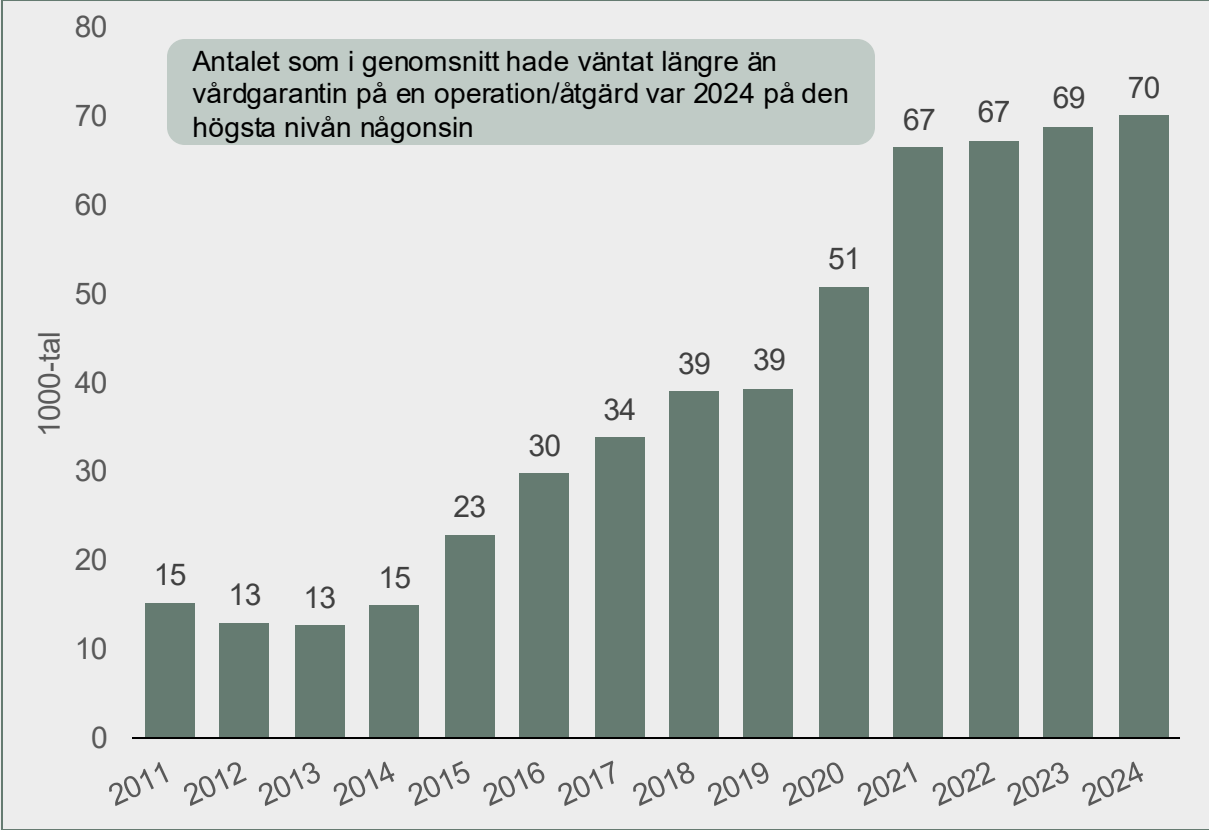
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en första kontakt en specialist.

Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd perioden 2011-2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en operation/åtgärd som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en operation/åtgärd.

6. Vårdföretagarnas förslag

Vårdköerna är långa. Vårdgarantin är i praktiken satt ur spel. Det är ett politiskt ansvar att se till att vårdgarantin börjar fungera på riktigt. Inte en enda patient ska behöva vänta onödigt länge på vård. Den privat drivna sjukvården kan och vill bidra mer.

Följande åtgärder bör snabbt genomföras:

1. Stärk patienternas rätt att söka vård i hela landet

Idag har patienter rätt att söka öppenvård var som helst i landet. Men få känner till den rättigheten eller kan överblicka sina möjligheter till vård.

- **Ge patienter lagstadgad rätt att söka slutenvård** över regiongränserna.
- **Aktuella väntetider i vården måste vara tillgängligt för alla.** En nationell vårdförmedling måste redovisa ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare, samt annan relevant information för att varje patient ska kunna göra välinformerade val.
- **Öka patienters kunskap om sina rättigheter.** Vidta åtgärder för att patienter i hela landet ska få kunskap om sina rättigheter.

2. Guida patienterna till vårdgivare med kortast köer

Upprättandet av en nationell vårdförmedling måste ges högsta prioritet. Varje patient i hela landet måste på ett enkelt sätt ges tillgång till information om aktuella väntetider och eventuell ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare.

3. Upphandla vårdkapacitet hos privata vårdgivare för att minska väntetiderna

Alla regioner bör via avtal med vårdgivare säkerställa patienternas tillgång till specialistvård. Nationella ramavtal med privata vårdgivare som alla regioner kan använda kan vara ett sätt att snabbt öka vårdkapaciteten på vårdområden där väntetiderna är långa.

4. Se över en skärpning av vårdgarantin. Den svenska vårdgarantin är tandlös och har med nordiska mått långa bortre tidsgränser. Införandet av en modell som liknar den danska, med tydliga incitament för regionerna och 30 dagar istället för Sveriges 90, bör skyndsamt utredas.

7. Vårdgarantin och väntetidsstatistik

Vårdgarantin för den planerade specialistvården

Vårdgarantin anger hur länge som du som längst ska behöva vänta för att få kontakt med vården. Den anger bland annat att en patient som bedöms vara i behov av ett besök inom den planerade specialistvården ska erbjudas tid för ett första besök eller åtgärd inom 90 dagar.

Vårdgarantin infördes 2005 med syftet att öka tillgängligheten till planerad vård men också att avveckla köer och väntetider. Regionernas skyldighet att faktiskt erbjuda vårdgarantin blev en del av Hälso- och sjukvårdslagen 2010 och en del av Patientlagen 2015.

Väntetidsdata för den planerade specialistvården

Varje månad rapporterar regionerna data till den nationella väntetidsdatabasen. Statistik från den visas på väntetider.se. Väntetidsdatabasen är en lagstadgad databas och regionerna bär rapporteringsskyldighet som enligt regeringen ska finnas för att följa upp vårdgarantin. I den här rapporten redovisas endast väntetider inom den planerade specialistvården.

Patienter som blivit erbjudna en kontakt inom vårdgarantins tidsgräns men som själva valt att vänta längre tid, till exempel för att få komma till en viss vårdgivare, är exkluderade ur statistiken.

8. Den lagstadgade vårdgarantin

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

9 kap. Vårdgaranti

1 § Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,

3. besöka den specialiserade vården, och

4. planerad vård.

Förordning (2010:349) om vårdgaranti

Tidsperioder för vårdgarantin

2 § Vårdgarantin enligt 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska innehålla en försäkran om att landstingen uppfyller

1. tillgänglighetsgarantin samma dag som den enskilde söker kontakt med primärvården,
2. besöksgarantin inom primärvården inom 7 dagar från det att den enskilde har sökt kontakt med primärvården, om vårdgivaren har bedömt att den enskilde behöver besöka läkare,
3. besöksgarantin inom den specialiserade vården inom **90 dagar** från det att remiss har utfärdats eller, om någon remiss inte är nödvändig, från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården, och
4. behandlingsgarantin inom **90 dagar** från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården.